406 Тукъ Градската библиотека

МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЬ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОДА

ВЕСТНИКЪТЪ Е БЕЗПЛАТЕНЪ

НАРОДИТЪ ИМАТЪ НУЖДА ОТЪ МОРЕ, КАКТО ХОРАТА ОТЪ ВЪЗДУХА.

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

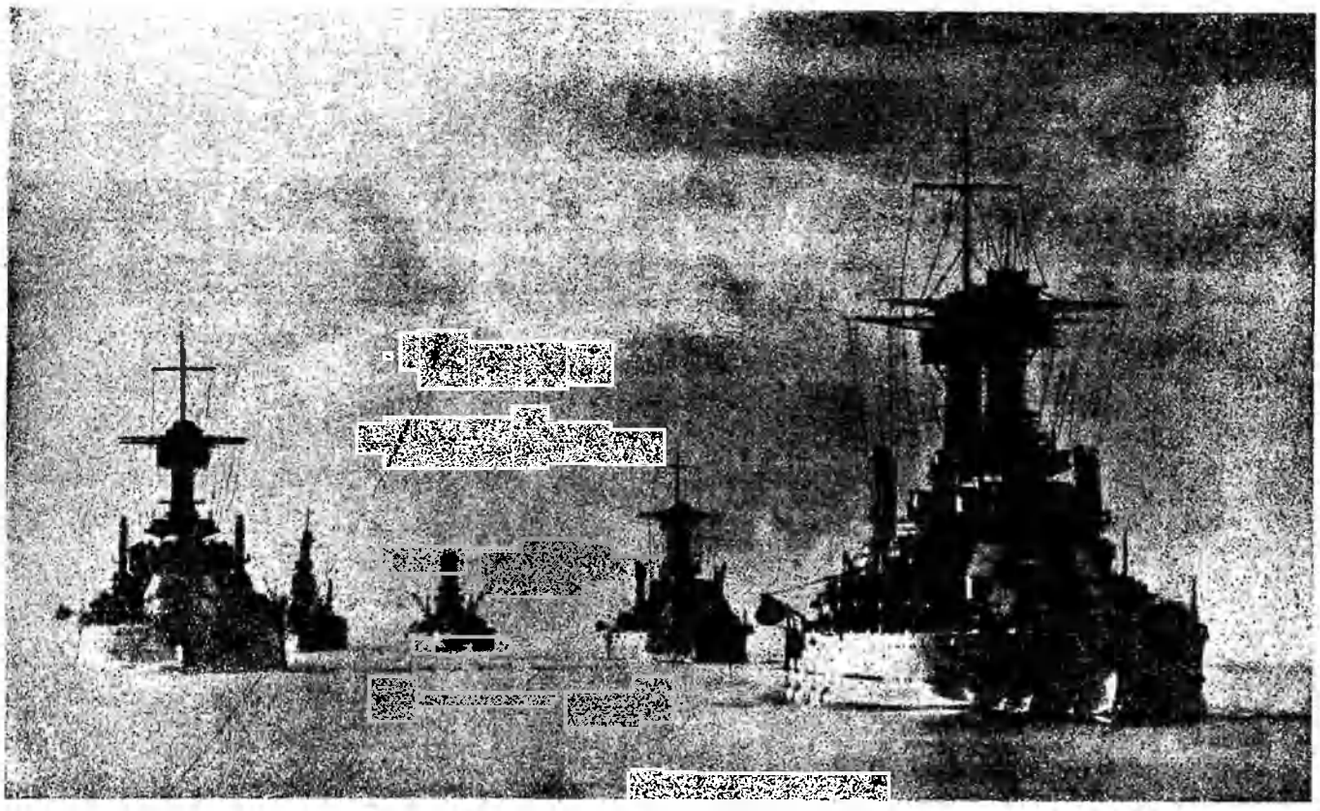
ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВѢТА И ОБНОВА

РЪКОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Година V. Варна, 15 априлъ 1939 год. Брой 111.

ПЛАТЕНА ПЛАТЕЦ 20.IV.39 ВАРНА

Не чакай да създавашъ флотъ, когато те нападнатъ, защото не се копае кладенецъ, когато ожаднѣешъ.

Ескадра бойни кораби въ походно движение.

КОЛОНА ЗА ЧЕТЦИТЕ

На Т. П. — Враца

2) Какви сж най-голѣмитѣ дълбочини аъ океанитѣ?

Макаръ и морското дъно да е по-еднообразно отъ сушата, поради липсата на разрушителното действие на атмосферата и по-слабото действие на водата, напоследъкъ е установено, че и въ морето на голѣмитѣ дълбочини има голѣми морски пропасти, падини (стръмни долини), голѣми възвишения и пр., както това е и на сушата. Въ тия морски пропасти сж и открити най-голѣмитѣ дълбочини на морето. Ивицата отъ морското дъно до дълбочина 200 метра, която обгражда материцитѣ и островитѣ, се смѣта като плитка часть на океанитѣ и моретата и до тая дълбочина морското дъно отива съ постояненъ наклонъ. Дълбочината отъ 200 метра надолу е вече дълбоко море и тамъ се срѣщатъ казанитѣ пропасти, падини и пр.

Въ сравнение съ сушата, отъ която само 1/50 отъ цѣлата нейна повърхность е надъ 4,000 метра височина, половината отъ морската повърхность има дълбочина надъ 4,000 метра. Това показва, че цѣлата суша трѣбва да се насипе около 11 пжти въ моретата и океанитѣ, за да ги запълни.

Дълбокитѣ морски пропасти и падини се намиратъ обикновено близко до материцитѣ и островитѣ, което е дало и указания за създаването на теорията за тѣхното образуване. По-забележителнитѣ голѣми морски дълбочини сж както следва:

Атлантически океанъ:	
Източно отъ Сандвичевитѣ острови	8,264 метра.
Северно отъ островъ Порто Рико	8,526 метра.
Индийски океанъ:	
Южно отъ островъ Ява	7,000 метра.
Тихия океанъ:	
Източно отъ Курилскитѣ острови	8,514 метра.
Източно отъ островъ Тонга	9,184 метра.
Юго-източно отъ Маріанскитѣ о-ви	9,635 метра.
Източно отъ о-въ Миндинао (Фил. о-ви)	10793 метра.

Най-голѣмата морска дълбочина, източно отъ островъ Минданао, е открита едва преди нѣколко години, като първоначално е била измѣрена една дълбочина отъ 10,340 метра, а преди две години при нови измѣрвания е открита най-голѣмата позната до сега дълбочина отъ 10793 метра. Тая дълбочина, сравнена съ най-възвишената точка на земното кълбо—Монтъ Еверестъ 8,884 метра е кржгло съ около 2,000 м. повече.

Въ връзка съ казаното, отъ интересъ е да дадемъ и нѣкои сведения за дълбокитѣ водни пластове. Слънчевитѣ лжчи проникватъ само въ най-горнитѣ пластове на морската вода. Отъ червенитѣ и жълтитѣ лжчи на 20 метра дълбочина проникватъ само една хилядна часть отъ проникналитѣ на единъ метъръ дълбочина отъ тия лжчи.

Билъ ли е българинътъ морякъ и може ли да бжде такъвъ

Историцитѣ казватъ, че първенство и надъ моретата: Черно, Мраморно, Бѣло и Адриатическо и тогава е било на тракийцитѣ още преди гръцко-перийскитѣ войни.

Тракийцитѣ си служили съ първобитнитѣ лодки-еднодръвки, които гърцитѣ именували **моноскили**, а у нашитѣ прадѣди славяно-българитѣ се казвали **корабки**, име и днесъ запазено въ Кавалско, за което понататъкъ ще се каже нѣщо. Тракийскитѣ крайдунавски племена тоже сж си служили съ лодки—чуновe, които постепенно усъвършенствували на по-голѣми ладии и съ такива търгували главно по долното течение на Дунава и устието му. Сжщото е ставало и съ тракийцитѣ покрай голѣмитѣ рѣки въ полуострова: Марица, Струма, Вардаръ и др.

Знатниятъ историкъ Момсенъ дори намира, че подъ римското господство Тракия е дала най-голѣмъ екипажъ моряци за римскиятъ флотъ, а така сжщо и войници конници за римскитѣ легиони.

Херодотъ и др. древни историци говорятъ за наколнитѣ селища на туземцитѣ изъ долината на Струма и езерата Тахино, Бутково, Охридско и др. Напоследъкъ и нашитѣ археолози Кацаровъ, Мушмовъ и др. изнесоха доста данни и освѣтления по тоя езеренъ и рѣченъ животъ изъ полуострова. Това ни сочи още по широко съжителство на туземцитѣ въ далечното минало съ воднитѣ стихии.

Славянитѣ идватъ отъ рускитѣ степи презъ IV и V вѣкове, а въ VI вѣкъ тѣ сж вече пълния, и народостно, и икономически господарь на Балканския полуостровъ по всичкото му ширине на югъ чакъ до Спарта и островитѣ. Сириецътъ Иоанъ Ефески въ 581 година (сл. Христа) се оплаква, че проклетиятъ славянски народъ потегли и нахлу по цѣлата Елада и въ околноститѣ на Солунъ.

Та славянскиятъ езикъ се е говорилъ около Атина чакъ и презъ XIV вѣкъ.

Славянитѣ влизатъ въ близки съприкосновения съ голѣмата римска култура и съ живота и строя на Византийската империя и морячеството въ нея, постепенно възприематъ християнството и засилватъ малочисленото и изложено на изчезване гръцко племе, което се спасява отъ окончателна гибель благодарение само на писменностьта си и езика си и най-после чрезъ християнството, обърнато отъ Византия на политически агентъ и сила на елинизма.

Следва.

ПОЩА

Редакцията благодари за следнитѣ получени дарения:

1.	Отъ Варненското Пристанищно управление	234 лв.
2.	Петъръ Т. Ганевъ, Мездра	100 лв.
3.	Владимиръ Чакъровъ, Варна	100 лв.
4.	Цаньо Диневъ, с. Малка Брѣстница	100 лв.
5.	Подпоручикъ Чобановъ, Разградъ	50 лв.
6.	Никола Вълковъ, Варна	50 лв.
7.	Стефанъ Константиновъ, Варна	50 лв.
8.	Вьтевъ, с. Бѣлево, Варненско	50 лв.
9.	Артуръ Кордонъ, с. Бѣлево, Варненско	50 лв.
10.	Стоянъ Ст. Колевъ, с. Бѣловецъ, Кубратско	50 лв.
11.	Николай Георгиевъ с. Сливо-поле	40 лв.
12.	Василъ Коларовъ, Варна	20 лв.
13.	Кирилъ Ханджиевъ, Варна	20 лв.
14.	Иорданъ Павловъ, София	20 лв.
15.	Стефанъ Станевъ, Варна	20 лв.
16.	Петъръ Кираджиевъ, Варна	20 лв.
17.	Димитъръ Статевъ Чобановъ, с. Красенъ, Русенско	20 лв.
18.	Михаилъ Димовъ, с. Добровино, Провадийско	15 лв.
19.	Петъръ В. Захариевъ Ломъ	15 лв.
20.	Асенъ Еневъ х. Игнатовъ, с. Павелъ, Свищовско	15 лв.

(Следва).

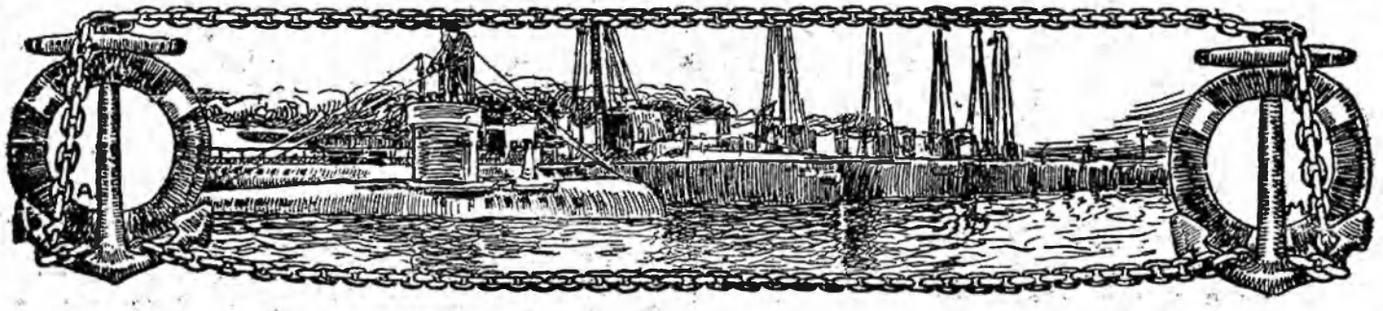
—По липса на мѣсто въ колоната „Поща“ редакцията нѣма възможность да напечата своевременно имената на всички дарители.

Въ отговоръ на постжпилитѣ запитвания за цената на вестника и условията за получаването му, известяваме на изявилитѣ желание да се абониратъ, че вестникътъ се изпраща **даромъ**, по възможность на всички, които желаятъ да го получаватъ, **безъ вноска за абонаментъ.** Редакцията приема само дарения, които се отбелязватъ въ колоната „Поща“.

— Въ отговоръ на запитванията съобщаваме, волнитѣ пожертвувания за вестника да се изпращатъ по пощата съ пощенски записъ или въ гербови и пощенски марки.

Всички писма, снимки и помощи да се изпращатъ на адресъ

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ—ВАРНА

ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЕ!

Когато самозабравата и нравствената поквара сж били, както и днесъ, въ своята стихия, когато духовната нищета е гнетѣла душитѣ на обремененитѣ и отруденитѣ, както и днесъ, разпнатиятъ на Голгота Христосъ, следъ тридневно престояване въ гроба, възкръсна.

Той разкжса веригитѣ на робството, въ което бѣше оковано човѣчеството, и му дари животъ и свобода.

Възтържествува потъпканата правда и истина въ живота; прогласи се тържеството на евангелскитѣ начала свобода, равенство и братство между човѣцитѣ.

Ето тѣзи именно божествени начала продължаватъ да въодушевяватъ християнитѣ въ деня на Възкресението, който тѣ радостни посрѣщатъ съ поздрава:

„Христосъ Воскресе!"

Съ този поздравъ стотици милиони християни изповѣдатъ вѣрата си въ живия Богъ и упованието си въ духовното начало на живота. Съ тази вѣра и съ това упование ученицитѣ Христови водиха брань противъ цѣлия свѣтъ, а мжченицитѣ пролѣха кръвьта си.

Съ тази вѣра и съ това упование е живѣлъ и създавалъ историята си и нашиятъ народъ. Отъ всички славянски народи първо всрѣдъ българитѣ бѣ прославенъ възкръсналиятъ Христосъ. Преславъ, Охридъ и Търново — това бѣ културенъ възходъ на българския духъ чрезъ силата на християнството. Христосъ е възкръсналъ за българския творчески духъ и му е далъ своето благословение.

А когато надъ родната земя бѣха надвиснали тежки и мрачни облаци, вѣрата въ възкръсналия Господь бѣ твърдо упование за народно и държавно възкресение.

Ние вѣрваме въ него, защото видѣхме какъ възкръсна нашата забулена отъ петвѣковието държава.

Ние вѣрваме въ възкресението, защото вѣрваме въ тържеството на свѣтовната правда, чийто пазитель и покровитель е възкръсналиятъ Христосъ подъ благодатното и вѣчно животворно българско небе, подъ което днесъ по всички краища на отечеството ни възторжено се пѣе:

Христосъ Воскресе!

Ние вѣрваме въ нашето, българското възкресение, защото познаваме мждростьта и родолюбието на нашия върховенъ Вождъ и защото сме готови предъ голѣмитѣ въпроси на нашето племе да превъзмогнемъ всичко, за да докажемъ на свѣта своята сила и способность за животъ.

Ние вѣрваме въ възкресението на правдата, за да възсияе нашата Родина отново между тритѣ морета и Дунава.

МОРСКА МИСЪЛЬ

МОРСКА ПОЛИТИКА

(Продължение отъ брой 110)

Стратегическитѣ замисли, които сж създадени днесъ по морскитѣ простори въ връзка съ сжществуващия троенъ германо-итало-японски съюзъ, като да говорятъ за напълно вѣроятната възможность да се превърнатъ тѣзи простори въ грандиозна арена на нова борба за свѣтовнитѣ пжтища. Естествено е поради това желанието да се надзърне задъ кулиситѣ на онѣзи ковачници, кждето се строятъ силитѣ, които трѣбва да решатъ тази борба, ако действително е сждено тя да изникне.

И ето тукъ вниманието на наблюдателя се спира преди всичко върху онѣзи много дълбоки промѣни, които внесе задъ тѣзи кулиси изминалата десетгодишнина, и онази биеща въ очи предпазливость, която свидетелствува за приближаването на нови още по-дълбоки промѣни, които набелязватъ въ близко бждаще решителенъ превратъ, както въ свойствата на морското оржжие тъй и въ способитѣ за водене на морската война. Неволно си задаваме въпроса: при такава вѣроятность за назрѣващъ преломъ съ каква мѣрка да правиме оценката на сега сжществуващитѣ корабостроителни програми и изобщо каква оценка да даваме за могжществото на еди коя си морска въоржжена сила и на нейнитѣ способности за победа?

Положението се осложнява още повече отъ това, че не само въ свѣтовното морско обществено мнение, но и въ който и да е отъ заинтересованитѣ отдѣлни флоти нѣма днесъ солидарность въ възгледитѣ и въ разбирането за назначението на това или онова явление или на този или на онзи направенъ опитъ. Създаването на нови срѣдства за нападение и разрушение внася толкова значителни преобразувания въ интелектуалнитѣ сфери на мислящия елементъ отъ флота, и възникватъ такива спорове на тѣзи или онѣзи изводи дори и всрѣдъ авторитетитѣ, че смѣло можемъ да кажемъ: морскиятъ свѣтъ преживява несъмнена криза въ доктринитѣ.

„Какъвъ небивалъ хаосъ отъ противоречие, напримѣръ, цари около най-важната проблема въ морската война, проблемата за „владението на морето“, върху която до сега се построяваше цѣлата морска стратегия, имаща за цель да се парализира волята на противника. Голѣмитѣ усъвършенствувания на морската артилерия и еволюцията на останалитѣ срѣдства за водене на морската война, доведоха тази проблема изключително до господството само надъ повърхностьта на морето, а далечъ не е достатъчно само тя да се овладѣе, и това, естественно, влѣче едно решително измѣнение въ всички области на военно-морското изкуство: въ начинитѣ на маневриране, въ методитѣ за блокадата, въ проблемитѣ за базиране на флота, и т. н., а главно въ безопасностьта за флота т. е. за неговото противодействие срещу въздушната и подводна опасность. Ако се вгледаме въ резултатитѣ отъ тази еволюция, ще видимъ, че дистанцията за водене на морския бой е порастнала до неимовѣрни предѣли; че увеличението на скоростьта, сравнявайки я съ предшествующитѣ, е все по-голѣмо и по-голѣмо, че операциитѣ противъ брѣга изискватъ нѣкаква нова оценка и тактика, която до сега не е имала прецедентъ въ историята; че накрая самата защита на корабитѣ отъ подводнитѣ и въздушнитѣ атаки и отъ различнитѣ други срѣдства за нападение и разрушение, непоказани още наяве, но подготовлявани въ тайнитѣ кабинети и адмиралтейски лаборатории, изискватъ ново творчество въ областьта на корабостроителното дѣло и основно преустройство на току що построенитѣ вече кораби.

Хората си блъскатъ главитѣ надъ разни стратегически и тактически проблеми, надъ корабостроителни програми, диференциратъ и интегриратъ, прилагайки новитѣ идеи, мжчейки се да ги съчетаятъ съ тѣзи програми,—и всичко заради това, за да ги зачеркнатъ на другия день и започнатъ съвършенно наново. Този изумителенъ темпъ на техническия прогресъ, който изпреварва живота, доведе до това, че въпросътъ за тонажа—този важенъ въпросъ за корабостроителната програма—е все още неразрешенъ.

Тукъ обаче възниква и единъ другъ въпросъ: въпросътъ за материалната оценка на силата на флота. По-рано тази оценка се правѣше по пжтя на сравнението на корабостроителнитѣ програми, но последната свѣтовна война показа и друго нѣщо. Достатъчно е да си спомнимъ за боя на петтѣ германски линейни кръстосвача на адмиралъ Хиперъ съ шеститѣ нагледъ много по-силни линейни кръстосвача на Бити, за да се убедимъ, че грубиятъ разчетъ само на материалнитѣ данни още нищо не значи. Хиперъ разби Бити, потапяйки му три кораба, докато за сжщото време той не загуби нито единъ. И когато следъ войната съглашенцитѣ изследваха материалната часть на германскитѣ дреднаути, считани дотогава на книга по слаби отъ британскитѣ, тѣ додоха до неочаквания изводъ, че германскитѣ дреднаути, въпрѣки по-малкия калибъръ на артилерията си, бѣха по-силни отъ британскитѣ. Този сюрпрюзъ се явяваше вследствие на различнитѣ технически усъвършенствувания, приложени тайно на корабитѣ отъ германския флотъ, като напримѣръ особеноститѣ въ конструкцията, тѣхната своеобразна бронировка, по-точнитѣ прибори за управление на огъня, по добритѣ снаряди и пр.

Подобни изненади, а може би и по голѣми, безъ съмнение ни очакватъ и при бждещата война, и поради това една пълна оценка на неприятелскитѣ сили не може да се направи само отъ тѣзи данни, които ни даватъ официалнитѣ справочници, а е необходимо да се проникне въ тѣзи недостжпни тайни щабове и лаборатории, кждето се приготовляватъ тѣзи изненади, охранявани най внимателно отъ странични наблюдатели. Тукъ веднага можемъ да се натъкнемъ на голѣмата таинственость, около различнитѣ усъвършенствувани прибори при постройката на подводницитѣ. Преди известно време, напримѣръ, макаръ и това да достигна само като слухъ, се заговори, че германски инженери сж открили нѣкакъвъ новъ типъ двигатель, който можелъ да работи черпейки енергията си отъ водата, като я разлага на водородъ и кислородъ. Ако ли това е действително така, то германискиятъ флотъ може да получи едно грамадно преимущество, тъй като такъвъ моторъ ще изключи необходимостьта отъ поставяне на акомулатори и електромотори за плаването подъ водата. Новиятъ моторъ ще действува еднакво както надъ водата, така и при плаване подъ нея. Роботейки чрезъ водата, разлагана отъ електродитѣ на водоротъ и кислородъ, той самъ разрешава една отъ най-важнитѣ проблеми за подводното плаване—проблемата за снабдяването на лич-

ния съставъ съ кислородъ, съ което подводникътъ ще получи възможность да стои неограничено време подъ водата. Заедно съ това този двигатель ще опрости маневрирането, увеличавайки района на действие, повишавайки боеспособностьта и създавайки нови тактически възможности. Съ една дума, ще постави германския подводенъ флотъ въ съвършенно изключително положение. Това сжщо може да се каже и за нѣкои други области на техническия прогресъ, така напримѣръ за новия германски начинъ за използуване на бронята, включвайки я въ скелета на корпуса, за приложението на електросварката вмѣсто закльопкитѣ, което намалява чувствително теглото, за новитѣ германски 250 мм. орждия, които по своитѣ качества и далекобойность превишаватъ 305 мм.

Подобни нововъведения могатъ да иматъ мѣсто въ всички други флоти, и поради това да се отговори на кратко на въпроса, на коя страна е по голѣмъ шанса за победа въ англо-французкия ли блокъ или въ гермоно итало японския е твърде трудно. Всѣка една отъ тия страни има свои силни и слаби точки, които за сега не могатъ да се опредѣлятъ.

Тукъ освенъ военно-стратегическата подготовка на театритѣ, не по малка роля ще изиграе и общата политико-икономическа подготовка.

Тази последната е на страната на англо-фрэнцузкия блокъ, благодарение на финансовата мощь на Великобритания, неизчерпаемитѣ суровi богатства на нейнитѣ колонии и многочисленнитѣ нейни морета и въздушни бази поради което при сключването на договора си съ Япония Германия пожела да въвлѣче въ тази комбинация и Англия смѣтайки, че тя ще влѣзе вжтре предвидъ общитѣ имъ интереси. Тази комбинация, обаче, не можа да се осжществи: германо-итало-японскиятъ съюзъ не получи този здравъ и широкъ фондаментъ, на който се надѣваха и, естественно, неговото острие се отправи на пръвъ планъ противъ Англия.

Въ Лондонъ разбиратъ това. Английскиятъ морски печатъ не веднъжъ разглежда гермоно-итало-японския съюзъ подъ жгъла на това острие.

Оказва се, че тройниятъ съюзъ преди да нападне С. С. С. Р. ще трѣбва да се добере до господство въ Източна Европа, Китай и вжтрешна Монголия, и че британската империя е много по-достжпна за неговитѣ цели.

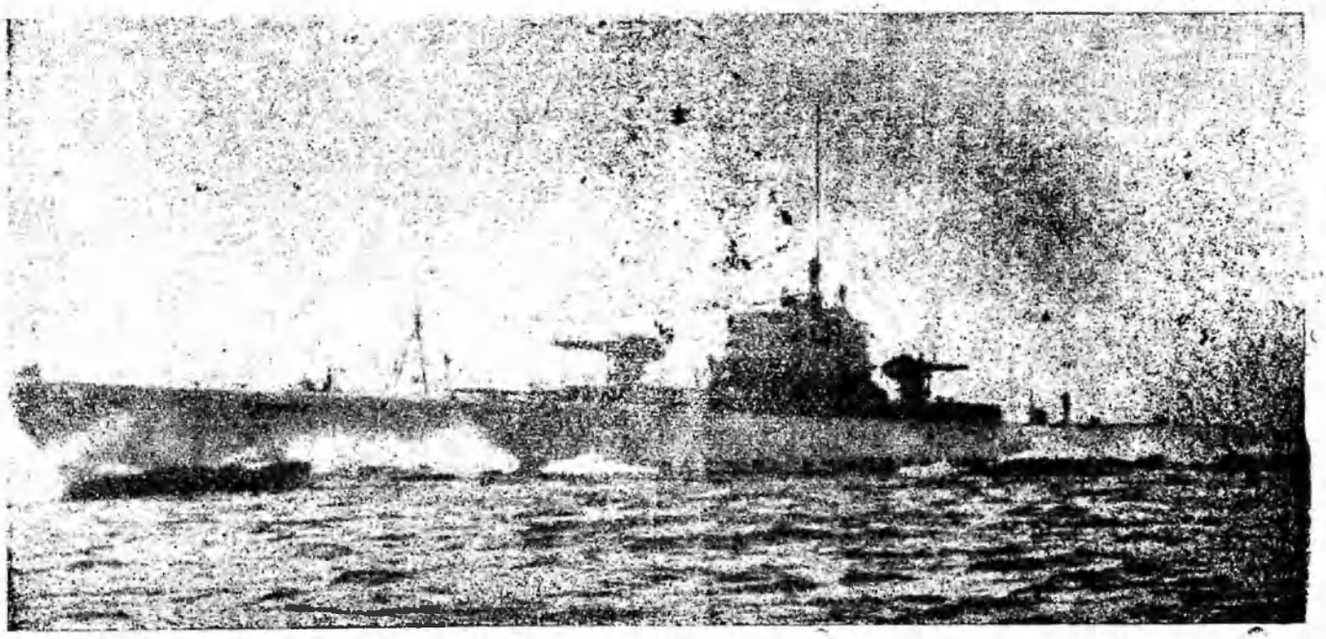
„Великобритания,—пише „Икономистъ",—представлява отъ себе си подходящъ обектъ за нападение, отколкото С.С.С.Р. тъй като въ отличие отъ последния въ много нѣща зависи отъ „милостьта" на съюза. Ако Германия, Италия и Япония внезапно едновременно съсрѣдоточатъ своя ударъ съ своитѣ въздушни и морски сили върху Лондонъ, Глазговъ, Малта, Аденъ, Сингапуръ и Хонгконъ, възползвани отъ почти пълната наша изолация, ще можемъ ли да дадемъ ние отпоръ?"

Англия разглежда сега Германия, Италия и Япония като свои евентуални противници, съ което се обяснява и нейното сближение съ Франция. Стремлението на Япония къмъ страната на Индийския океанъ; стратегическата подготовка на осьта Берлинъ-Римъ въ Срѣдиземно море и около Африка; слухътъ за германо-японския договоръ за раздѣлянето на Холандска Индия, по който островитѣ Суматра и Ява ще трѣбва да преминатъ къмъ Германия, а Борнео и Целебесъ—къмъ Япония; преговоритѣ съ Португалия, за да даде на японцитѣ часть отъ острова Тиморъ, разположенъ на югъ отъ Целебесъ, на пжтя къмъ Австралия; преговоритѣ на виконта Канеко съ Вашингтонъ за раздѣлянето на Тихия океанъ на американска и японска сфера на влияние; накрай активната дейность на Германия, въ частность на Крупъ, въ военно-промишлената область на Китай и Манджурия и много други—всичко това не може да не вълнува Лондонъ. Оттукъ е и широкия мащабъ на британскитѣ въоржжения.

Трѣбва да се има предвидъ, че днесъ Англия въпрѣки всичко е по-слаба отъ по-рано, тъй като развитието на военната авиация я лиши отъ преимуществото ой на островна страна, и нейниятъ флотъ макаръ и най-силенъ въ свѣта, не господствува вече надъ морето, понеже надъ международната арена ще действуватъ сили, много по-мощни отъ тѣзи, съ ксито тя имаше да се справи въ великата война.

Англо френскиятъ блокъ има значително надмощие въ линейнитѣ си кораби надъ германо-итало-японския, равносиленъ е съ него по крѣстосвачитѣ, отстжпва му въ подводнитѣ и торпеднитѣ сили, както и въ въздушнитѣ такива. Следователно въ случай на въоржженъ конфликтъ между двата блока англо-френскитѣ пжтища на съобщение могатъ да се окажатъ подъ действителната заплаха на осьта Римъ-Берлинъ-Токио.

в. п.

Съвременен подводен крѣстосвачъ.

ВОЕННО-МОРСКА ИСТОРИЯ

Действие на германскитѣ подводници въ Черноморския операционенъ театъръ следъ намѣсването на България въ Свѣтовната война

На 6. септември 1915 год. бѣ подписано германо-българското и турско-българското съглашение, което означаваше, че България скоро ще се намѣси въ войната на страната на централнитѣ сили. На съвещанието относително мѣроприятията за съвмѣстното водене на войната въ Черно море къмъ края на септември бѣ командированъ въ София началникъ щаба на германо-турския флотъ, капитанъ Бусе. Между него и българското висше командуване бѣ разработенъ планъ за взаимодействие между съюзнитѣ флоти. Споредъ това съглашение:

Сведенията за противника събирани отъ българскитѣ брѣгови наблюдателни постове трѣбваше да се съобщаватъ на германо-турското командуване въ Цариградъ.

Радиостанциитѣ Варна и София трѣбваше да поддържатъ редовна връзка съ турскитѣ брѣгови и корабни радиостанции.

Германо-турскитѣ морски сили можеха да влѣзатъ безъ предварително разрешение въ българскитѣ пристанища.

Въ Варна трѣбваше да се изпрати представитель на германо-турското морско командуване. Отъ страна на българското морско командуване бѣха поискани мини за заграждане, торпеда и др. материали, които трѣбваше да се изпратятъ въ най-скоро време отъ Германия.

Понеже нашиятъ флотъ бѣ способенъ само за близка брѣгова отбрана, нашето командуване изказа желание отбраната на Варна да се засили съ германски подводници, като тукъ се държатъ постоянно поне два подводника. УЦ 13 бѣ първиятъ германска подводникъ, който на 30 септември 1915 год. влѣзе въ Варна и на 2. Х. се върна обратно въ Цариградъ съ н-къ щаба на германо-турския флотъ.

На 1. Х. с. г. руския флотъ отново се яви предъ Зунгулдакъ и причини доста голѣми щети съ бомбардировката си. Въ отговоръ на тази бомбардировка на 3. Х. с. г. въ Черно море влѣзе подводникъ УБ 14 съ задача да алармира западното руско черноморско крайбрежие. Първоначално УБ 14 се отправи за Зунгулдакъ, а следъ това къмъ Кримъ. На 7 Х. с. г. близко до Севастополъ, подводникътъ потопилъ руския параходъ „Карпъ“—500 тона, а на следния день потапя парахода „Аншеронъ“ отъ доброволния флотъ съ 1000 тона товаръ.

По причина на лошото гориво, подводника прекрати операциитѣ си и на 11 Х. с. год. бѣ въ Варна а на 19. с. м. замина за Цариградъ.

На 6. Х. 1915 год. бѣха прекжснати дипломатическитѣ отношения между България и Русия, а на 8. с. м. въ Варна пристигна представителя на германо-турскитѣ морски сили при нашия флотъ капитанъ-лейтенантъ фонъ Фирлей.

За успокоение на българското командуване, което се боеше отъ действията на руския флотъ, адмиралъ Сушонъ заповѣда УБ 8 да замине за Варна, гдето подводника пристигна на 18 октомври, а на 25 с. м. тукъ дойде и УБ. 7.

За базиране на подводницитѣ бѣ опредѣленъ Евксиноградскиятъ пристанъ, отъ гдето излизането имъ при нужда въ морето ставаше много бързо.

На 27 октомври 1915 год. къмъ 07'10 ч. руския флотъ се яви предъ Варна за да бомбардира града, съ цель да предизвика мораленъ ефектъ Линейнитѣ кораби „Евстафии“, „Иванъ Златоустъ“, „Пантелеймонъ“, предшествани отъ 3 двойки мино чистачи, започнаха да се приближаватъ къмъ брѣга. Охранението срещу подводници носиха ескадреннитѣ торпедоносци, които вървѣха отпредъ и въ страни на голѣмитѣ кораби. Съ ескадрата бѣ и линейния корабъ „Императрица Мария“ който прикриваше операцията отъ къмъ море въ случай че се появи Гьобенъ. Кръстосвачитѣ „Кагулъ“ и „Памятъ Меркурия“ бѣха въ стражево охранение въ северната и южната часть на хоризонта.

УБ 7 и УБ 8 получиха нареждане веднага да излѣзатъ въ морето за атакуване ескадрата.

Въ 08'58 ч. започна бомбардировката, отначало по носъ Галата, а въ последствие по пристанището и града. Около 09'10 ч. билъ забелязанъ морегледа на единъ подводникъ и корабитѣ открили силенъ огънь по него, съ противоминната си артилерия. Само УБ 7 успѣ да стреля едно торпедо по „Пантелеймонъ“, което не улучи цельта. УБ 8 не успѣлъ да се доближи на дистанцията за торпеденъ изстрелъ.

Бомбардировката, обаче, бѣ прекратена веднага и ескадрата се отдалечи обстрелвайки водния районъ около себе си.

Резултатитѣ отъ бомбардировката бѣха точно обратнитѣ на очакванитѣ отъ руситѣ. Българитѣ останаха съ впечатление, че германскитѣ подводници спасили Варна и че надводния флотъ се страхува отъ тѣхъ.

На 12 ноември с. г, УБ 8 замина за Цариградъ за генераленъ ремонтъ, УБ 7 остана въ Варна до 13 декември с. г. Презъ това време биватъ предприети различни действия къмъ делтата на Дунава, но тѣ не дадоха особенни резултати — освенъ потопяване на незначителенъ брой вѣтроходи.

На 12 ноември 1915 год. отъ Босфора излѣзе подводника — миненъ заградителъ УЦ 13 за действия срещу търговското корабоплаване въ северно-източната часть на Черно-море понеже този подводникъ нѣмалъ торпедно въоржжение, за това действие срещу търговски кораби билъ въоржженъ съ 2—57 мм. орждия. Следъ еднодневенъ престой въ Варна—14/15.XI. 1915 г. подводника се отправи за Синопъ. По пжтя той се борилъ съ грамадно вълнение и отъ силното клатене компаса му се повредилъ. На 18 ноември подводникътъ пристигналъ въ Синопъ, а на 19 с. м. отново излѣзълъ въ море и се отправилъ за Туапсе. На 22.XI. подъ брѣга бѣ потопенъ натоварения съ циментъ 150-тоненъ вѣтроходъ „Украйна“, а втория такъвъ, товарящъ дърва, бива подпаленъ. Скоро следъ това се появи параходъ № 57 (1200 тона) отъ руския доброволенъ флотъ, който бѣ принуденъ да се изхвърли на брѣга; гдето бива потопенъ съ артилерийски огънь. Повредата на орждията и недостига отъ масло принудили командира да се върне назадъ. На 23 с. м. УЦ 13 билъ около Сочи. Тукъ той унищожилъ съ подривни патрони нѣколко вѣтрохода, презъ което време подводника бива силно обстрелванъ отъ брѣговитѣ батареи. На 23.XI. УЦ 13 отива въ Зунгулдакъ отъ гдето излѣзълъ на 27 с. м. Подводника миналъ доста далеко отъ брѣга по причина силното вълнение, което го принудило да плава въ подводно състояние. Следъ като въздu-

хътъ се съвършенно развалилъ и понататъшното плаване въ подводно състояние било невъзможно, подводника изплавалъ. Вѣтърътъ и вълнението се засилвали все повече и повече. Вследствие силнитѣ снѣжни шквалове наблюдението било невъзможно, вълнитѣ една следъ друга засипвали мостика.

На 29.XI. въ 04'05 ч. подводника се ударилъ въ нѣщо твърдо, наклонилъ се и легналъ върху дѣсния си бортъ. Сутриньта подводника се указалъ заседнала на 50 метра отъ брѣга, гдето въ нѣколко дни голѣмия пробой съвършенно го разбилъ. Командата се спасила изцѣло, следъ като извадила доста отъ материалната часть.

Успѣшнитѣ германо-австрийски действия срещу Сърбия най после откриха пѫтя между Германия и снабдяването на България и Турция съ боенъ материалъ бѣ осигурено. Почти изчерпанитѣ запаси отъ бойни припаси на подводницитѣ бѣха попълнени.

Отъ началото на м. априлъ 1916 г. до края на м. юлий с. г. дейностьта на германскитѣ подводници въ Черно-море се засипва отново. Тукъ идватъ вече по-голѣми и по вече подводници каквито сѫ У 33, У 38 —съ 675 тона водоизмѣстване, УБ 14 отъ типа на УБ 7 и УБ 8.

Презъ този периодъ действията на подводницитѣ сѫ насочени повече къмъ кримския полуостровъ, гдето тѣ носятъ блокадна служба въ очакване да атакуватъ рускитѣ бойни кораби излизащи и влизащи въ Севастополъ. Въ участъка между Сочи и Керсунъ, подводницитѣ имаха много обекти за атака, поради засиленото движение на транспортитѣ, снабдяващи руската армия. Тукъ като обекти за атака често се откриватъ и руски бойни кораби, които действаха на фланга на турската армия. На 25.III.1916. год. голѣмия подводникъ У 38 излиза да действа за пръвъ пѫть въ Черно-море къмъ Севастополъ и на пѫтя между южното крайбрѣжие на Кавказъ и фронта.

На 28.III. с. г. на пѫть за Севастополъ подводника срѣща „Императрица Мария“ охранявана отъ два изстрѣбителя. Поради голѣмото разстояние, атаката излѣзла неудачна.

На 30. с. м. близко до Сюрмели бухтъ подводника атакувалъ голѣмия болниченъ параходъ „Португалия“—5358 тона, когото потопилъ съ артилерийски огънь, понеже торпедния изстрелъ пропусналъ.

На 31. с. м. близко до Сухумъ подводника потопилъ съ артилерийски огънь единъ м а л ъ к ъ вѣтроходъ, единъ 1500 тоненъ параходъ и разрушилъ фара. При обстрелването на единъ стоящъ близко до брѣга корабъ подводника билъ открить кръстосенъ огънь, отъ който получилъ 14 попадения.

На 4.IV.1916 г. р а н о сутриньта У 38 забелязалъ на изтокъ отъ Анакрия два транспорта, придружени отъ нѣколко изтрѣбители. Подводника стрелялъ върху единъ отъ изтрѣбителитѣ, безъ обаче да го удари. Последнитѣ веднага се нахвърлили върху подводника и почнали силно да го обстрелватъ. Изпадналъ въ много трудно положение, той едва се спасилъ чрезъ бързо потапяване. Когато по-късно изплавалъ, забелязалъ че перископа му е силно повреденъ, поради което се отправилъ за Цариградъ, гдето пристигналъ на 8 с. м.

По това време въ Цариградъ пристигатъ заградни мини за подводницитѣ и тѣхнитѣ действия отъ Севастополъ се пренасятъ и къмъ Одеския заливъ за откриване пѫтя за движение на търговскитѣ кораби, точни сведения за които германо-турското командване нѣмаше.

УБ 8 получилъ заповѣдь веднага щомъ като УБ 14 се з а в ъ р н е въ Варна да замине въ разузнаване по посока на руското крайбрѣжие между Севастополъ, Одеса и Николаевъ. УБ 14 на 1.IV.1916 г. пристига въ Варна, когато УБ 7 излѣзълъ въ открито море. Въ района на кръстосването не забелязалъ никакви параходи, освенъ незначителенъ брой вѣтроходи, два отъ които били потопени. Предъ Севастополъ У 7 забелязва оживено движение на военни кораби между които „Императрица Мария“ и „Екатерина II“, които не можалъ да атакува. Кръстосвайки безрезултатно до 11 с. м., подводника се прибира въ Евксиноградъ.

На 20.IV н. г. подводникъ УЦ 15 заминава за минно-заградително действие, предъ противниковитѣ брѣгове. На 25. с. м. той поставя предъ Севастополъ една минна банка отъ 12 мини.

Отъ Севастополъ сѫщия день излѣзли кръстосвача „Кагулъ“ и линейния корабъ „Императрица Мария“ охранявани отъ изтрѣбителитѣ, а предъ тѣхъ миночистачи; въ въздуха имало нѣколко хидроплана.

Корабитѣ минали близко до поставеното заграждане безъ да го закачатъ. Следъ обѣдъ подводника потапя съ артилерийския си огънь една тримачтова гемия и единъ параходъ натоваренъ съ храни, а на 27 с. м. се завърналъ отново въ Евксиноградъ.

При Трапезундъ положението на турцитѣ започнало да се влошава. Затова У 33 получава нареждане да излѣзе въ източно Черно-море и да действува срещу рускитѣ бойни кораби въ този районъ.

На 18.IV. с. м. подводника се отправя за Керсунъ и се задържа нѣколко дена между тоя градъ и Батумъ. Източно отъ Поти на нѣколко пѫти забелязва „Императрица Мария“ и „Кагулъ“, но всички опити да го атакува оставатъ напразни.

На 28 с. м. потопява два вѣтрохода, натоварени съ храни. Сѫщия день следъ обѣдъ той подпалва и принуждава да се изхвърлятъ на брѣга единъ корабъ, а по-късно потопява съ артилерийски огънь единъ 300 тоненъ вѣтроходъ.

При опитъ да потопи два парахода, стоящи близо до брѣга, подводника билъ обстрелванъ съ силенъ артилерийски огънь отъ брѣга, което го принудило съ най-голѣмъ ходъ да се отдалечи. Отъ артилерийски огънь масленнитѣ му систерни били повредени и подводника оставалъ следъ себеси масленна следа, която принудила командването да прекрати действията и на 4.V. подводника се прибралъ въ Цариградъ за основенъ ремонтъ.

На 7. май с. г. подводникъ УБ 8 излиза за последенъ пѫть подъ нѣмски ф л а г ъ. Отъ 9. до 13 с. м. кръстосва предъ Севастополъ, гдето забелязва нѣколко изтрѣбители, но безъ да му се отдаде възможность да ги атакува. На 15 с. м. подводника се отправя за Евксиноградъ. Тукъ той бива предаденъ на българския флотъ. На 25 май 1916 год. тържественно, въ присѫтствието на Н. В. Князъ Борисъ, подводника командуванъ отъ български екипажъ, вдига българско знаме и започва кръстосванията съвмѣстно съ германскитѣ подводници.

На 9 май адмиралския щабъ съобщилъ, че проектира да изпрати нови подводници въ Черно-море. На 12 с. м. У 38 (650 тона) излиза отъ Пола на пѫть за Цариградъ, като по пѫтя си потопява единъ английски параходъ и на 22 с. м. влиза благополучно въ Дарданелитѣ.

Съ привършване ремонта на голѣмия подводникъ УБ 33 и пристигането на сѫщия такъвъ У 38 лейностьта на подводницитѣ въ Черно море се засилва значително.

По поводъ влошеното положение на турцитѣ около Трепезундъ УБ14 получилъ на 25 май 1916 год. нареждане да се отправи къмъ този районъ за действие срещу рускитѣ военни кораби и транспорти, каквито тукъ били забелязани много. По пѫтя подводника трѣбвало да се бори съ много лошо море, затова пристигналъ предъ Трапезундъ едва на 4.VI. Тукъ стояли на котва голѣмо число малки параходи и шлепове. Подводника стрелялъ отъ 3000 м. дветѣ си торпеда срещу единъ голѣмъ корабъ, но пропусналъ цельта. Понеже присѫтствието му било открито, той легналъ на дъното съ надежда по-късно дано му се отдаде случай да атакува отново.

(Следва)

МОРСКА ЛИТЕРАТУРА

М А Й К А.

Новиятъ параходъ „Шипка", свѣтящъ на слънцето съ прѣсната си гължово-сива боя, обогати българския търговски флотъ съ единъ модеренъ, хубавъ екземпляръ на корабостроителното дѣло. Делегацията, изпратена отъ параходното дружество въ Рущокъ да приеме парахода, го разгледа внимателно още когато той бѣ въ своята огромна рамка, чакащъ нетърпеливо първото си кръщение. И тримата господа отъ делегацията изпитаха несбъснимо, сложно чувство, когато стжпиха на блѣскавия отъ чистота подъ на новия параходъ. Чувството, че всичко това е много хубаво за да бжде наистина наше. Тѣ не можеха да забравятъ все пакъ, че сж синове на малка, бедна страна. Какъ ли ще изглежда тая сжда втрачка между старитѣ, полуизхабени другарки, които я очакваха на брѣга на новата й родина?

„Шипка" прави въ тоя моментъ първиятъ си рейсъ, който ще я отведе до потъналитѣ въ цвѣтя брѣгове на Холандия. Дори хамалитѣ отъ пристанището внимаватъ да не го зацапатъ, когато носятъ товара въ хамбаритѣ му.

Сигналъ за тръгване. Тълпата на пристанището, повече любопитни, дошли да видятъ новата българска гордость, махатъ за сбогомъ и добъръ пжть.

Отъ предната палуба, наведенъ презъ перилото, младичътъ трети капитанъ гледа дребната черна фигура на една възрастна жена, която го поглъща съ тревожни милващи очи.

— Сбогомъ, майко, — се откжсва неволно отъ устата му сърдечниятъ викъ на малкото момченце.

— Сбогомъ, синко . . . Богъ ще те пази по добре отъ менъ.

Котвата издрънчава за последенъ пжть и се закрепява на малката дупка при носа. Вжжетата сж прибрани вече и „Шипка" се отдѣля леко отъ кея.

Младиятъ трети капитанъ махва още веднъжъ къмъ дребната черна фигура и се отправя къмъ хамбаритѣ. Трѣбва да бжде изпълнителенъ . . . Нима не бѣ рѣдко щастие, че още съвсемъ младъ, току що получилъ капитанския си знакъ той влѣзе въ екипажа на тоя модеренъ и удобенъ корабъ?! . . . Той се обръща още веднъжъ къмъ пристанището, където се вижда вече малка пръстната групичка хора. Но силниятъ, младъ взоръ различава познатата черна фигурка.

Нищо . . . Тя ще поплаче малко за него и ще свикне съ мисъльта, че стана морякъ. Широкитѣ гърди се разтварятъ, като че да поематъ наведнъжъ цѣлия просторъ, който чака задъ пристанището.

Каква радость! . . . Вече капитанъ следъ толкова години лишения и борби. Поглежда съвършено новитѣ нашивки на ржкавитѣ си, снема шапката, разглежда я съ възторгъ и я налага върху буйнитѣ руси кждри, които кичатъ като че главата на дете. Но той е мжжъ. Да . . . Мжжъ — морякъ. Стопроцентовъ мжжъ. Изкушава го желанието да прибѣгне до своята кабина и да се види отразенъ още веднъжъ въ огледалото.

Нищо не е по-силно отъ първото удоволствие.

Той се спуща по тѣсната желѣзна стълба къмъ хамбаритѣ, но очитѣ сж пълни съ видения.

. . . Голѣми, модерни градове . . . Млади, изящни момичета се заглеждатъ съ нескритъ възторгъ въ загорѣлото, русо лице. Сърдцето трепти опиянено . . . отъ радость, отъ гордость. Но . . . Той ще бжде истински морякъ. Ще откжсва прекраснитѣ цвѣтове, които му се предлагатъ, и ще ги оставя преди да види повѣхването имъ . . . Той има такава голѣма цель въ живота си!

. . . Далечни, лазурни брѣгове, прилични на чудна приказка, изплувала отъ тъмно синитѣ води на морето . . .

. . . Бури, които всѣки моментъ могатъ да смачкатъ хубавия корабъ като детинска играчка . . .

. . . Исторически моряшки кръчми, където стари морски вълци разказватъ при чаша вино безкрайнитѣ си приключения . . .

Лентата се върти, върти предъ омагьосанитѣ очи на момъка.

— Капитанъ Петровъ, явете се веднага при коменданта.

Виденията изчезватъ въ водата за да изплуватъ следъ мигъ само отново.

Третиятъ капитанъ се отправя къмъ мостика. Младитѣ устни шепнатъ развълнувано.

— Моятъ животъ почва отъ тоя моментъ . . .

По тѣсната, стръмна улица, близо до пристанището, бърза дребничка възрастна жена. Отъ прозореца на своята стая тя ще може да зърне още веднъжъ губещия се силуетъ на заминалия параходъ. Нейнитѣ старчески очи, очитѣ на майка, не ще могатъ да видятъ стройната, млада фигура въ нова капитанска униформа, която снове по палубата. Очитѣ му сж обърнати къмъ морето съ буенъ възторгъ, съ жажда, съ надежда. Той е забравилъ вече малката кжща на склона при пристанището и самотната жена, която гледа отъ отворения прозорецъ отдалечаващия се параходъ. Той е младъ . . . Той е морякъ . . .

Въ малката полутъмна стаичка е тихо и душно. Злато-червената свѣтлина на кандилцето въ жгъла прилича на малъкъ фаръ, който привлича разплаканитѣ, молещи се очи на майката. Въ тѣсната рамка на прозореца, съ грижливо наредени саксийки цвѣтя се вижда тъмно синьото море, което настжпвашата вечерь обръща въ огромна маса олово. На хоризонта — малко, леко облаче димъ сочи пжтя на заминалия параходъ.

Майката стои неподвижно, прилична на сѣнка въ тъмнината. Спомени оживяватъ въ полумрака и изпълватъ тихото жилище . . .

. . . . . .

Една млада жена, съ свито отъ тревога сърдце, очаква връщането на своя мжжъ. Той е морякъ. Пжтува постоянно съ малкия товаренъ корабъ „Вѣра", който носи чакълъ.

Морето реве страшно и заглушава тжжния вой на сирената. Младата жена чува ясно какъ се разбиватъ грамадницѣ вълни въ вълнолома съ такава ярость, като че искатъ да премахнатъ тая прѣчка предъ себе си.

„Вѣра" е леко, неустойчиво корабче. И е толкова старо, че при най-слабо вълнение цѣлиятъ му корпусъ пращи, сякашъ ще се разпадне. На „Вѣра" не се задържатъ моряци. Единъ, който бѣ служилъ на нея около два месеца, разправялъ въ пристанищната кръчма.

— „Вѣра"? . . . Това не е име, а подигравка. Истинското му име е „Клопка на смъртьта" . . .

Все пакъ, намираха се винаги безработни, които попълняха екипажа му.

Явява се буря . . . Гръмотевицитѣ се сливатъ съ грохота на морето въ една страхотна симфония . . .

Въ жгъла подъ малкото кандилце се чува детски плачъ. Младата жена отива машинално да накърми сина си. Сърдцето е пълно съ горчевина. Огрова ще яде малкиятъ, не благодатна храна... Очитѣ се лутатъ въ мрака на нощьта. Детето заспива. Жената отива при прозореца и чака неподвижно. Часъ... Два... Три. Най сетне мжжътъ се връща, измокренъ и съсипанъ отъ умора, но щастливъ като възкръсналъ.

И това почти всѣки день. Каква мжка... Тя нѣма сили да гонася по-вече...

Малкиятъ расте, ограденъ отъ нѣжното обожание на майката и буйния възторгъ на бащата.

— Той е роденъ отъ морето, — казва съ гордость бащата. — Въ жилитѣ му тече кръвь и морска вода. Той ще стане не морякъ, а господарь, истински господарь на морето.

Майката слуша съ свито сърдце. Чиститѣ детски очи се разтварятъ отъ удивление и безкраенъ възторгъ при разказитѣ на татко.

Морето .... Вълшебенъ свѣтъ, пълненъ съ приказки, подвизи и животъ.

— Защо мама се сърди и не обича тая прекрасна играчка?...

Мама не се сърди, но е смъртно тжжна. Тя познава добре „прекрасната играчка". Познава нейната алчность, опасноститѣ, страха за живота на любимия. Страхъ?! Не, ужасъ... Ужасъ, който трови цѣлия й животъ. Тя опита всичко, за да отклони мжжа си отъ морето. Напраздно... Но детето?... Детето си тя нѣма да му даде. Тя ще го запази, дори и да жертвува себе си.

Една нощь взема заспалото дете и заминава. Краката се огъватъ подъ страшната тежесть на мжката по напуснатия домъ. Но единствено така ще може да спаси своето дете отъ стария магьосникъ. Далечъ... Много далечъ отъ него... Въ нѣкое тихо кжтче, кждето нѣма да се чува вѣчното му ръмжене и да вижда блѣсъка на чудното, огромно око, което хипнотизирва и тегли къмъ себе си...

Дълги, тжжни години, прилични на сива нишка...

Жертвата е непоносимо тежка.

— Какво прави той самъ? Винаги въ опасность, уморенъ, изоставенъ отъ любимитѣ сжщества...

Ржцетѣ й сж подути отъ сапунената вода. Тя е сжщо уморена, болна, тжжна и страшно самотна. Какъ би искала да прислони глава на силното, топло рамо на своя мжжъ. Поне веднъжъ още...

Но, очуденитѣ детски очи, които поглъщатъ морето?!...

Не, не... Нека тя страда... Но синътъ трѣбва да бжде спасенъ. Никога вече нѣма да се върне въ малката кжща на брѣга, кждето остави своята любовь и своето щастие...

Единъ мраченъ зименъ день научи, че морето е взело нейния любимъ. Тя отдавна, не, винаги е очаквала това. Но не е очаквала, че болката може да бжде така непоносимо тежка.

Дълги, тжжни години, прилични на сива нишка...

Въ сърдцето се събужда тревога. Синътъ... Той винаги говори за морето, за своя баща, израстналъ герой въ възторжената душа на момчето. Стремежътъ, който тласна бащата въ ржцетѣ на смъртьта, трепгѣше въ сърдцето на сина. Още по-живъ... по настойчивъ и власленъ. Като бацилъ на тайнствена болесть, която води къмъ гибелъ.

Майката плака, заклина го... Най сетне разказа своята история.

Напраздно.... Дори невндимъ, старияъ магьосникъ й показваше страшната мощь на своето очарование. Голѣмата жертва, стихията на майчината любовь... бледи малки пламъчета, които синътъ дори не забеляза.

И тя отстжпи...

Презъ прозореца се вижда тъмната маса на морето съ играещи сребърни петна. То е спокойно. Като иска да угеши майката. Но тя не му вѣрва... Тя го мрази... тя се страхува отъ него... То отнесе далечъ въ тъмната нощь хубавия сивъ корабъ. Далечъ отъ погледа на майчинитѣ очи, далечъ отъ сърдцето й...

Тя се обръща съ порывъ къмъ слабата злато-червена свѣтлина въ жгъла и сухитѣ устни шепнатъ тихо:

— Ти, който си надъ всичко... Давамъ го на тебе... Ти ще го пазишъ по добре отъ неговата майка!

Надя х. Йовкова

МЕЧТИТѢ НА МИЧМАНА

Вълшебна, омайна нощь се простираше надъ Атлантическия океанъ, петь градуса северно отъ екватора.

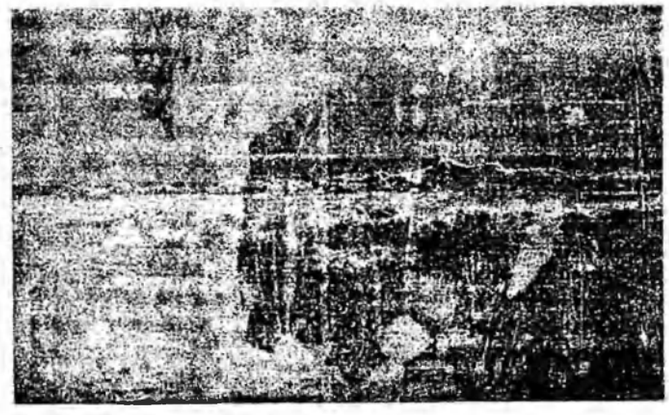
По небето блестѣха звезди, подобно брилянти върху тъмно кадифе. Кржглата луна, плавайки лениво, сякашъ безъ желание, гледаше отгоре като нѣкаква замислено-нѣжна хубавица и разливаше своята сребристо-бледа свѣтлина, побеждавайки мрака на тропическата нощь и придавайки й още по голѣмъ чаръ. Океанътъ утихна, сѣкашъ задрѣма, кжпейки се въ лунното сияние, а вълнитѣ тихо и гальовно си шепнѣха. Както отъ тѣхъ, така и отъ мекия пасатенъ вѣтъръ, лъхаше лека прохлада, толкова желана подиръ парливитѣ лжчи на тропическото слънце. Военниятъ клиперъ *) „Русалка", облѣченъ отъ върха до основата на своитѣ три високи стожера съ вѣтрила, отправяйки се на югъ, всрѣдъ вълшебна свѣтлина, леко и грациозно се плъзга по сънливитѣ, тихо преливащи се, но все пакъ могжщи вълни.

Вълнитѣ съ плѣсъкъ, приличенъ не гальовенъ шепотъ, нѣжно ближатъ отъ всички страни „Русалка"-която леко се люшка, и отъ допиране съ нея пламватъ въ ослѣпително-фосфорно сияние, разпалвайки елмазния прахъ на своитѣ гре, бенчета.

Струва ти се, че „Русалка" плава въ нѣкакво вълшебно царство, пълно съ чудеса, по ивица разтопено сребро, оставяйки подире си блѣскава следа, въ видъ на широка сребърна панделка, която се губи въ далечината.

Всички спятъ, освенъ дежурниятъ офицеръ и дежурното отдѣление моряци.

Тихо е на „Русалка" и наоколо. Чуватъ се само сякашъ въздишкитѣ на океана и еднообразниятъ шумъ на водата, разсичана отъ клипера, шумъ, който напомня бъбрене на морски приливъ въ време на безвѣтрие, както и отъ време на време шепота на моряцитѣ, които съ приказки прогонватъ незабелязано промъкващата се дрѣмка.

Симфония на морето

*) Видъ воененъ вѣтроходенъ корабъ — лекъ и бързоходенъ.

***

Младиятъ мичманъ Николай Лютиковъ, сухъ, строенъ и свежъ блондинъ, съ голѣми нѣжни очи, едва покарали брадичка и мустачки, при лунната свѣтлина още по-хубавъ отколкото бѣ, току що постжпи въ дежурство отъ полунощь до четири.

Той провѣри часовитѣ, прегледа свѣтлинитѣ, увѣри се, че вѣтрилата сж добре поставени и че всички тегличи сж хубаво обтегнати, изкачи се на мостчето и, оглеждайки се наоколо, замрѣ отъ възхищение, зашемѣлъ и трогнатъ отъ вълшебната красота на нощьта.

Завладѣнъ отъ нейнитѣ властни чарове, той много скоро, драговолно и непредпазливо се отдаде подъ властьта на спомени за други чарове, които тъй неотдавна го подлудяваха. Напълно пропитъ отъ тѣхната отрова, той все още не можеше да се избави отъ тѣхъ, въпрѣки два месеца раздѣла съ олицетворението на тия чарове, въпрѣки своитѣ двадесеть и две години и голѣмо лекомислие, въпрѣки закачкитѣ на другаритѣ и строгитѣ писма на майка му, и дори въпрѣки че слиза на брѣга, и въ Копенхагенъ, и въ Лондонъ, а отъ Шербургъ ходи за три деня въ Парижъ.

Той бѣ единъ „чудноватъ" мичманъ, както казваше младиятъ лѣкарь Василий Партеновичъ, който обичаше да обяснява всички явления по анатомиченъ, физиологиченъ и химиченъ начинъ.

— Господи! Каква чудна нощь развълнувано шепне мичманътъ.

Той шепне, готовъ да заплаче, преизпълненъ съ мжчителна тжга и жажда за нѣкакво всепоглъщащо щастие, за каквото може да се мечтае само въ чинъ мичманъ, и при това въ такава в ъ л ш е б н а нощь и при такова спокойно дежурство.

И той се разхожда по мостчето въ повишено нервно настроение, като жадно поема нощния хладъ, мечтателно поглежда и примигващитѣ звезди, и самодоволно красивата луна, и пѣнливия океанъ, и се услушва въ неговитѣ тихи, сякашъ жаловити въздишки.

Но каквото и да гледа сега, мичмана непрестанно вижда предъ себе си гъвкавата като върба, стройната като палма и споредъ него възхитителна черноока жена, по-хубава, по мила и по привлѣкателна отъ която не е имало на свѣта, не; пъкъ, разбира се, нѣма и да има, каквото и да говорятъ д о к т о р ъ т ъ и „испанския грандъ" (както наричатъ мургаво—жълтия брюнетъ и голѣмия мързеливецъ, лейтенантъ Анчаровъ) за неговото заслѣпление отъ Нина Василевна, жена на извънредно дебелия и затова не особено щастливъ въ семейния си животъ капитанъ I рангъ Ползиковъ.

— Идиотъ! Ако знаеха само!

Сега, като мечтаеше за Нина, мичманътъ забрави какъ тя го мжчеше, като съ нѣкаква жестока веселость си играеше съ неговитѣ настроения. После неговитѣ мечти внезапно се прекжсваха отъ спомени. Тѣ почваха въ последователенъ редъ, т. е. отъ малкитѣ атлазни ржце, по които навѣрно нѣмаше нито една точка, пропусната отъ жадните устни на пламенния мичманъ, той незабелязано спрѣ духовния си погледъ върху шията, красива, сякашъ изваяна, после върху прелестното лице, съ две неотразимо притеглящи очи, чийто погледъ, като че обещаваше безкрайно щастие, виждаше челото, бузитѣ, веждитѣ и особно продължително аленитѣ полуотворени устни, между които блещѣха малки ослѣпителни зжбки. после бързо се спусна върху краката въ копринени, ажурени чорапи и червени пантофки и....

Внезапно отъ гърдитѣ на мичмана се изтръгна такава дълбока въздишка, че младиятъ сигналистъ Ефремовъ, който стоеше наблизо и клюмаше, мигновенно се пробуди и като помисли, че мичманътъ го вика, побърза да извика:

— Есть ваше благородие.

Въпрѣки тжпо—нервното си настроение, Лютиковъ неволно се усмихна и като се приближи, съ свойственото си добродушие попита:

— Навѣрно си подрѣмна, приятелю?

— Съвсемъ не, ваше благородие. Замислихъ се мъничко.

— Замисли се?

— Тъй вѣрно, ваше благородие. Нощьта е нѣщо такава....

— Право: чудна нощь.

— Удивителна, ваше благородие. Въ Русия такава нощь нѣма.

— Ами за какво мечтаеше?

— Ей тъй, за какво ли не — за всичко, ваше благородие.

— Жененъ ли си?

— Въ ергенско звание съмъ още, ваше благородие.

— Тъй. Може би си мислѣше....

Мичманътъ се запъна и неочаквано попита:

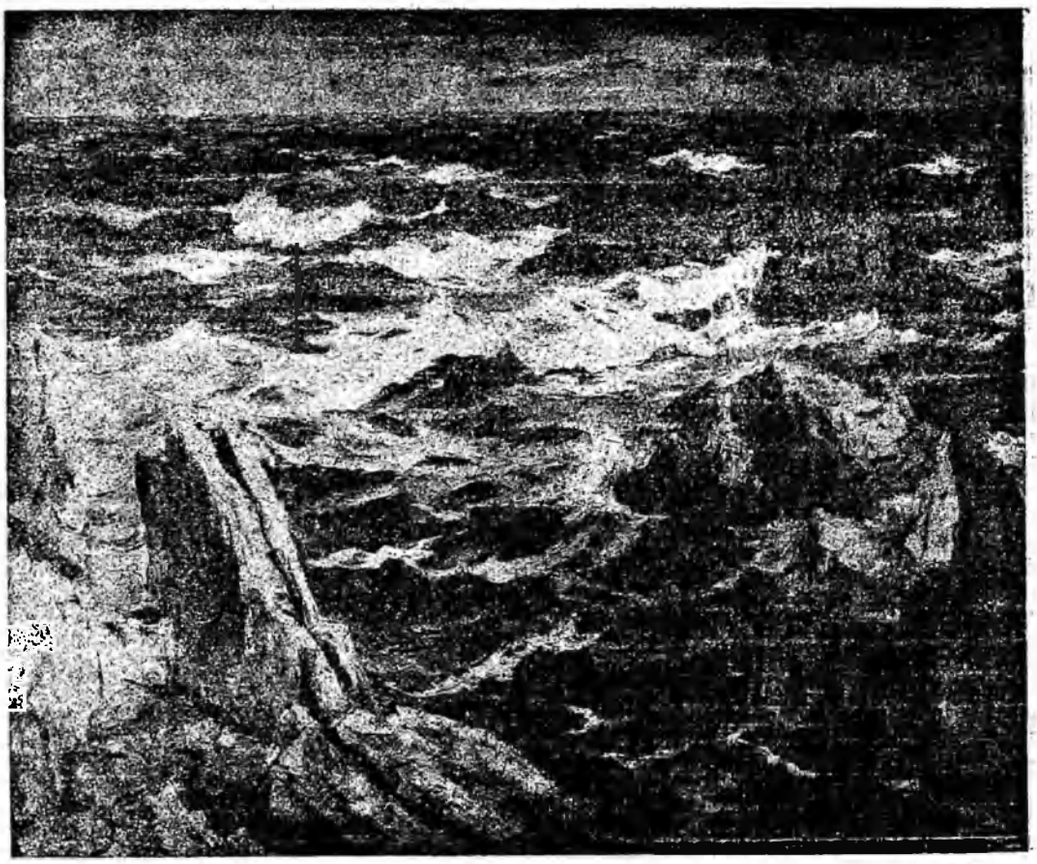
— Навѣрно обичашъ нѣкоя мома, а?

Сигналистътъ се смути за мигъ. Но после се усмихна нѣкакъ самодоволно и отговори:

— Безъ това е невъзможно, ваше благородие. Каквато ти попадне, такава и ще обичашъ. То се знае, моряшка работа: нѣма време да се взирашъ много.

Обиденъ отъ такъвъ просташки възгледъ върху любовьта, мичманътъ прекжсна разговора, отново закрачи по мостчето и продължи да мечтае за своята „царица".

Преведе: **В. К.**

Бѣли вълни

Картина отъ М. Сакжзовъ

СТРАНИЦА ЗА МЛАДИТѢ

ХРИСТОФОРЪ КОЛУМБЪ.

(Продължение отъ брой 106).

Отново на пжть.

Едва на 24 септември 1493 год. флотътъ на Колумба билъ окончателно стъкменъ и напълно готовъ да се впусне въ второто пжтешествие къмъ западъ.

На 25 септември сутриньта, следъ тържествено богослужение и молитви, корабитѣ, обкичени съ пъстроцвѣтни знамена и кралски щандарти, вдигнали последователно котва и разпущайки своитѣ вѣтрила, величествено се насочили къмъ изхода на залива придружени отъ венециански галери и посрѣдъ нестихващето ликуване на многобройния народъ, струпалъ се на брѣга и по множеството корабчета, лодки и плаващи сждове.

Картината била величествена, а момента тържественъ и трогателенъ. Дълго надъ залива и крайбрѣжието се разнасяли звуцитѣ отъ тржби, камбанния звънъ и пѣснитѣ на възторженитѣ изпращачи и пжтешественици. Бавно, единъ следъ другъ, корабитѣ излѣзли на открито море и забраздили водитѣ на обширния океанъ, отново на пжть къмъ далечнитѣ и приказни нови земи.

Наново се занизали дни, дълги и еднообразни дни посрѣдъ безкрайната развълнувана гръдь на океана и подъ небесната синева, придружени отъ множество трудности и опасности за корабитѣ и тѣхнитѣ обслуги.

На седмия день, 1. октомври 1493 год. флотътъ благополучно достигналъ Канарскитѣ острови и спусналъ котва въ залива на островъ Гранъ-Канария, гдето билъ принуденъ да остане нѣколко деня, за да бжде поправена и отстранена повредата на единъ отъ корабитѣ, стенитѣ на който яропущали вода.

На 5. октомври корабитѣ достигнали и се закотвили при островъ Гомерь, гдето попълнили запаситѣ отъ вода и хранителни припаси. Отъ жигелитѣ на острова били купени множество домашни животни: телета, кози, овци, свини; голѣмъ брой домашни птици; градински и разни зеленчукови семена; плодни, лимонови и др. дръвчета, съ които били запълнени останалитѣ още свободни мѣста на корабитѣ.

На 7 октомври флотътъ продължилъ своето пжтешествие, обаче поради настжпилого безвѣтрие, едва на 13 октомври благоприятниятъ попжтенъ вѣтъръ отнесълъ корабитѣ далечъ отъ най западния канарски островъ Ферро и предъ великия мореплаватель се разкрила необятната ширь на океана.

Колумбъ насочилъ своя флотъ южно отъ пжтя по който се движили корабитѣ при първото пжтуване къмъ новия материкъ, като съ това се надѣвалъ да достигне и открие островитѣ, намиращи се споредъ събранитѣ сведения, югозападно отъ островъ Еспаньола.

Естествено, че главната цель на Колумба била достигането на крепостьта на последния островъ, гдето били оставени групата испанци отъ първото пжтешествие. Въ тоя смисълъ били дадени указания на всички кораби въ случай, че се отлжчатъ и изгубятъ ескадрата, да се насочатъ за крепостьта на островъ Еспаньола.

Вѣтърътъ благоприятствувалъ и въ течение на десеть дни Колумбовия флотъ преминалъ незабелязано южно отъ Саргасовото море.

Въ следващитѣ дни неочаквано настжпила и бушувала стихийна буря, която внесла угнетение въ душитѣ на пжтешественицитѣ, несвикнали съ опасноститѣ и суровия моряшки животъ. Така сжщо се установило, че запаситѣ отъ сладка вода за пиене силно намалѣли, поради което заповѣдано било на обслугата и пжтницитѣ да се дава ограничена дажба вода, съ която едва се уталожвала жаждата пораждаща се отъ горещия тропически поясъ, въ който се движели корабитѣ. Последнитѣ силно се люшкали отъ грамадното вълнение и пропущали вода, която моряцитѣ съ голѣми усилия успѣвали да изхвърлятъ отъ вжтрешностьта на корабитѣ.

На 2. ноември, следъ стихване на бурята, командиритѣ се потрудили споредъ сжществуващитѣ тогава способи да опредѣлятъ точното мѣстонахождение на Колумбовия флотъ. Установено било, че корабитѣ отстоятъ приблизително на 790 лига западно отъ островъ Ферро.

Привечерь на 2. ноември, по цвѣта на морската вода, направлението на вѣтъра и други признаци, Колумбъ открилъ близостьта на сушата и заповѣдалъ да се свиятъ вѣтрилата, за да се изчака настжпването на деня.

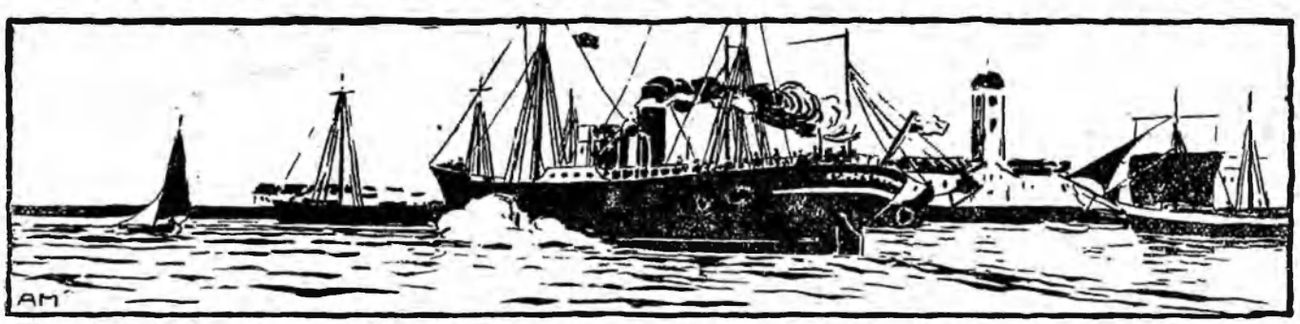
Нощьта преминала въ неспокойно очакване. Когато свѣтлитѣ зари на настжпващия день, 3. ноември прояснили хоризонта, отъ стожера на адмиралския корабъ били открити върховетѣ на висока планина, принадлежаща на нѣкакъвъ островъ, който билъ назованъ отъ Колумба съ името Доминикъ.

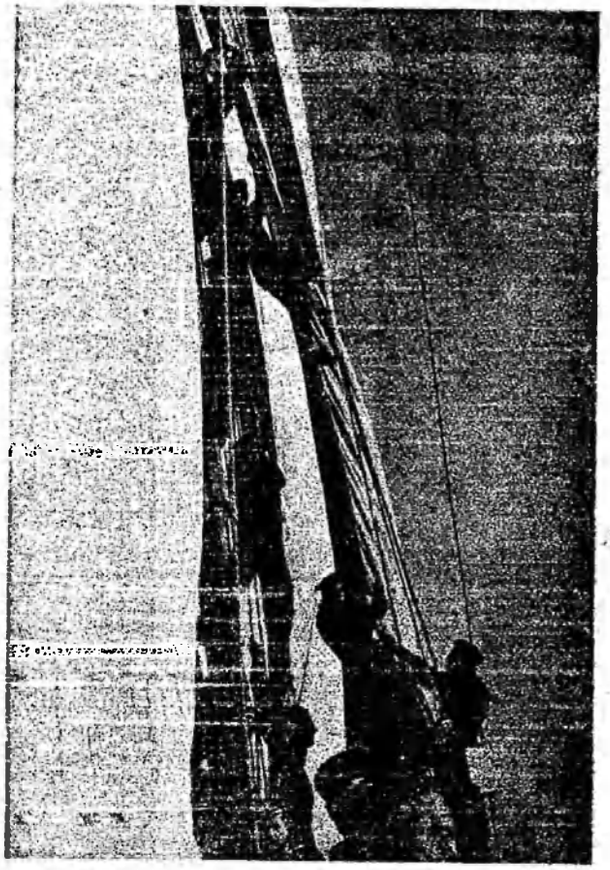
Радость изпълнила сърдцата на всички. Предъ взора на ликуващата обслуга и пжтешественицитѣ се открили единъ следъ други около шесть острова. Тъй като на островъ Доминикъ не билъ открить удобенъ за котвенна стоянка заливъ, Колумбъ се насочилъ къмъ следующия островъ, който билъ назованъ на името на адмиралския корабъ, Мария Галанте. Великиятъ мореплаватель слѣзълъ на брѣга и въ знакъ на завладяване островитѣ забилъ испанското кралско знаме.

Островитѣ били обраснали съ буйна растителность и гжсти гори, обаче, въпрѣки положенитѣ усилия, не били открити никакви обитатели.

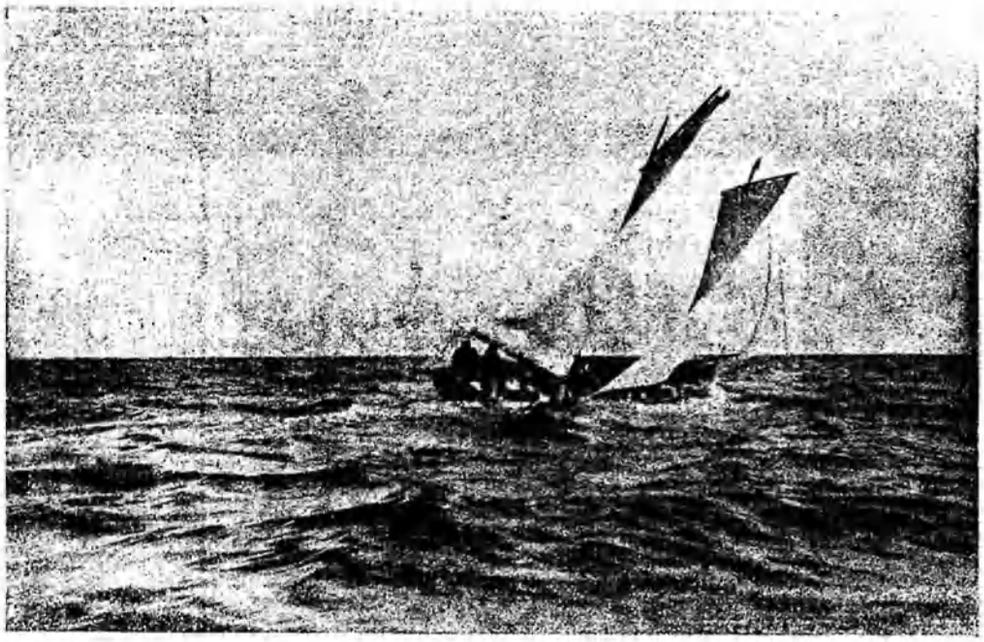
(Следва).

Куюджуклиевъ.

Изъ живота на нашия флотъ.

Наша вѣтроходна лодка въ Дяволския заливъ. Снимка отъ мичманъ Минковъ.